

**СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ У СПРИЯННІ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА
ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ШЛЯХУ АДАПТАЦІЇ
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИЇ СТАНДАРТІВ**

Сербовець Ольга Валеріївна

Студентка 5-го курсу факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Цирфа Г.О.

*доцент кафедри адміністративного, фінансового та господарського
права*

ФСП НТУУ«КПІ», кандидат історичних наук

У Загальнодержавній програмі адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу (далі ЄС), затвердженій Законом України від 18 березня 2004 року N 1629-IV, зазначено, що однією з пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства є інтелектуальна власність. Даний документ був створений на вимогу Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС та його державами-членами, ратифікованої законом N 237/94-ВР від 10.11.1994 р. та яка набула чинності 01.03.1998 р. (далі УПС). УПС не скасовує заборон або обмежень захисту інтелектуальної власності у національному законодавстві, але зобов'язує Україну удосконалювати захист прав на інтелектуальну власність для того, щоб забезпечити рівень захисту, аналогічний до існуючого в ЄС, включаючи ефективні засоби захисту цих прав. Стаття 93 УПС зазначає, що у рамках сфери дії цієї угоди кожна сторона зобов'язується забезпечити фізичним та юридичним особам іншої сторони доступ, вільний від дискримінації щодо своїх власних фізичних та юридичних осіб, до компетентних судів та адміністративних органів сторін для захисту їх особистих та майнових прав, включаючи права на інтелектуальну, промислову та комерційну власність.

На шляху вирішення існуючих прогалин у цій визначеній пріоритетній сфері в 2001 році було створено Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (далі НДІ ІВ) у складі Академії правових наук, основними завданнями якого стали: проведення наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності; участь у розробленні проектів законів та інших

нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності; підготовка експертних висновків із зазначених питань.

Про суттєві досягнення в рамках адаптації законодавства України до Європейських стандартів зазначив директор цієї установи: «...здійснюючи наукові дослідження з різних питань сфери інтелектуальної власності та інноваційної діяльності, фахівці нашого інституту накопичили істотний теоретичний потенціал та практичний досвід, який дозволив їм посісти гідне місце в національній системі охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Під дахом інституту об'єднують свої зусилля найкращі фахівці країни, які спеціалізуються в галузі права інтелектуальної власності та економіко-правових засад інноваційної діяльності»[1].

У НДІ ІВ розроблялися концептуальні засади правового забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції, в рамках яких вирішувалися такі завдання, як дослідження шляхів гармонізації законодавства у сфері інтелектуальної власності до законодавства ЄС та міжнародних стандартів, правове забезпечення захисту прав інтелектуальної власності в Україні, формування правових засад для створення в Україні національної інноваційної системи та забезпечення державної підтримки комерціалізації інноваційної діяльності [2].

Що ми маємо на сьогодні? Чи відповідає національне законодавство нормам ЄС? Закон України «Про авторське право і суміжні права» N 3792-ХІІ від 23.12.1993 р. в редакції закону N 2627-ІІІ від 11.07.2001 та з останніми змінами від 13.01.2011 повністю відповідає вимогам норм міжнародних договорів, до яких приєдналась наша держава.

Інтелектуальна власність в Україні, та закони, що її регулюють, відповідають принципам міжнародного законодавства, але існують деякі проблеми. Однією з них є колізії між Цивільним Кодексом України (далі ЦКУ) та спеціальними законами, в яких використовується поняття «знак для товарів та послуг», що відповідає вимогам міжнародних нормативно-правових актів, а в ЦКУ – «торговельна марка». Нажаль, даний недолік досі не усунули, тим самим

створюючи проблеми визначення об'єкту інтелектуальної власності, що підпадає під захист.

Також було прийнято низку законодавчих актів, які регулюють питання юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, особливо що стосуються контрафактної аудіовізуальної продукції та лазерних дисків. Ці акти повністю відповідають міжнародним стандартам.

Ще у 2009 році рішенням Колегії Державного департаменту інтелектуальної власності (нині Державна служба інтелектуальної власності України) було схвалено «Концепцію розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності на 2009-2014 рр.», метою якої є визначення шляхів подальшого розвитку та вдосконалення державної системи правової охорони інтелектуальної власності, пріоритетами якої є максимально повне, своєчасне, якісне забезпечення фізичним та юридичним особам набуття і захисту прав інтелектуальної власності відповідно до міжнародних норм і стандартів [3].

В Україні значно збільшилась кількість судових справ у сфері інтелектуальної власності, та через недостатню кількість суддів відповідної кваліфікації розгляд цих справ дуже повільний. Законодавці та науковці пропонують альтернативні способи розв'язання спорів у сфері інтелектуальної власності та вивчають питання щодо створення в Україні спеціалізованого Патентного суду.

Вже можна констатувати, що законодавство України з охорони і захисту прав інтелектуальної власності здебільшого відповідає міжнародним стандартам і органи державної влади працюють над його вдосконаленням. Так, звертаючись до авторського права, можна сказати, що тут законодавча база в Україні практично сформована. Це вже, як зазначають науковці і дослідники, не розрізнена сукупність чинних нормативно-правових актів, а достатньо цілісна система. А найсуттєвішим досягненням можна вважати Закон «Про авторське право і суміжні права» в редакції 2001 р., який визнаний найкращим на європейському просторі, тому що всі положення міжнародних конвенцій щодо авторського права закладені до цього нормативного акту.

Список використаних джерел:

1. Правовий тиждень//Захист ІВ на рівні міжнародних стандартів/№20(146), - 19 травня 2009р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1115>

2. Історія. Досягнення. Творчі плани НДІ ІВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/istorija-dosjahnennja-tvorchi-plany.html>

3. Концепція розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності на 2009-2014 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sips.gov.ua/ua/konts9-14.html>